

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності,	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Тип і назва освітньої програми	Підприємництво
Курс, семестр	3 курс, 6 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4 Загальна кількість годин – 120, із яких: денна форма здобуття освіти: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год.; заочна форма здобуття освіти: лекцій – 6 год., практичних занять – 4 год.; Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробників	Викладач: Волкова Неля , к.е.н., доцент Контакти: ауд. 484 (навчальний корпус 4) volkova.nelia@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/volkova-nelya-vasylivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Факультетська вибіркова дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	відсутні
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 2 Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у сфері професійної діяльності ЗК 8 Здатність виявляти ініціативу та підприємливість ;
Результати навчання	ПРН 7 Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

ОК сприяє вдосконаленню комунікаційних вмінь, навичок управління часом, емоційного інтелекту, командної роботи, критичного мислення та вирішення проблем. Студенти також розвивають лідерські якості, що допомагає їм ефективно співпрацювати, приймати рішення та досягати поставлених цілей у бізнес-середовищі. Завдяки цим навичкам вони стають більш адаптивними, відповідальними та успішними у своїй кар'єрі.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

формування у студентів знань, навичок та компетенцій, необхідних для досягнення професійного успіху в умовах сучасного бізнес-середовища.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Особистість і успішність в бізнесі
- Тема 2. Психологічні умови досягнення професійної успішності
- Тема 3. Тімбілдинг та командна робота для професійної успішності
- Тема 4. Ефективне лідерство
- Тема 5. Мистецтво переконання
- Тема 6. Управління якістю роботи для професійної успішності
- Тема 7. Сутність та форми ділового партнерства для професійної успішності
- Тема 8. Презентація у бізнесі як інструмент формування спільності бачення партнерів

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; *бесіда;* *наочні методи:* ілюстрування; демонстрування;

практичні методи: вправи; практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату, **методи формування пізнавальних інтересів:** створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти, **методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності:** роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни; оперативний контроль; **інтерактивні методи:** дискусії, диспути; проектування професійних ситуацій; рольові і ділові ігри; кейс-метод; «Мозковий штурм»; **комп'ютерні і мультимедійні методи:** використання мультимедійних презентацій; **методи усного контролю:** усне опитування, бесіда; **методи письмового контролю:** контрольна робота; **методи самоконтролю:** самостійний пошук помилок; самоаналіз; визначення пріоритетних напрямів власного навчального процесу.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи та завершується заліком із занесенням у відомість обліку успішності.
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання

Перескладання видів робіт відбувається відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyaproosvitniyprocespravlene.pdf>) та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprocinyuvannyarezultativnavchannyazdobuvachivvyshchoiosvityvpdau.pdf>). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату. Практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це директорат навчально-наукового інституту, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Директор навчально-наукового інституту своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу директорату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною;

- щодо академічної

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної

доброчесності	доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
- щодо відвідування занять	У відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021_polozhennyaoproosvitniyprocespravlene.pdf відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює директор інституту.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.
- щодо оскарження результатів оцінювання	Відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproocinyuvannya2023.pdf , студенти мають право оскаржувати результати поточного або семестрового контролю, якщо вони не погоджуються з отриманою оцінкою. Після оголошення результатів студент може звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо оцінки. Якщо в процесі обговорення не вдається вирішити спірну ситуацію, здобувач освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження можуть бути випадки недотримання викладачем встановленої системи оцінювання, зазначеної в робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання, або наявність конфлікту інтересів, про існування якого студент не був і не міг бути обізнаним до проведення оцінювання. Оскаржити результат можна не пізніше наступного робочого дня після його оголошення.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Буник В. Свідоме лідерство: характеристика та етапи становлення. Академія гостинності. 2020. № 6. С. 60–65.
2. Вербовська Л. С., Боднар Г. Ф., Микитюк Н. Є. Технології лідерства в організації : конспект лекцій. Івано-Франківськ : Вид-во «ІФНТУНГ». 2021. 80 с.
3. Гоулман Д. Емоційний інтелект у бізнесі; пер. з англ. Ю. Шекет. Х. : Віват, 2021. 528 с.
4. Жигайло Н., Кохан М., Данилевич Н. Психологія бізнесу. Навч. посібн. Львів: ВЦ ЛНУ імені

Івана Франка, 2019. 308 с.

5. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 256 с.
6. Психологія успішності особистості в бізнесі: метод. рек. до курсу для здобувачів 3-го освітньо-кваліфікаційного рівня (доктор філософії) спец. 053 «Психологія». Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, Ф-т психології та соціальної роботи. Одеса: ОНУ, 2021. 33 с.

Допоміжні

1. Васильєва О. А. Психологія ділового спілкування: навчально-методичний посібник. Ізмаїл: ІДГУ, 2018. 177 с.
2. Волкова Н.В., Махмудов Х.З., Михайлова О.С. Використання аутстафінгу та аутсорсингу в українському правовому полі для розвитку торгівлі та ІТ. «Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»). 2024. № 9(37) 2024. С. 302 – 314.
3. Махмудов Х.З., Волкова Н.В. Бенчмаркінг в контексті конкурентного розвитку аграрних підприємств. Наукові інновації та передові технології, № 1(3). 2022. 156-164.
4. Волкова Н.В., Михайлова А.Б. Сучасні методи розвитку персоналу підприємства. Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю, 17 листопада 2021 р. Полтава : ПДАУ, 2021. С. 401–402.
5. Волкова Н.В., Панченко П.О. Роль та значення соціальних навичок у розвитку емоційного інтелекту публічного службовця. Територія науки: зб. матеріалів наукових досліджень молодих учених [кафедри публічного управління та адміністрування] Полтавського державного аграрного університету. Випуск 1. Квітень 2022 р. Полтава, ННІ ЕУПТ, 2022. С. 28-31.
6. Самойлик Ю.В., Волкова Н.В., Жолоб М.В. Імідж посадових осіб органів місцевого самоврядування як чинник ефективних комунікацій. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Тенденції та перспективи розвитку менеджменту в умовах глобальних викликів». 31 травня 2022 р. м. Херсон. / Херсонський державний аграрно-економічний університет. С. 91-93.
7. Лідерство у 21-му столітті. URL: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/ua/Documents/humancapital/Deloitte-Global-Human-Capital-Trends-2019-3.pdf>
7. Світлична А.В., Волкова Н.В. Конкурентоспроможність персоналу як основний чинник підвищення ефективності діяльності підприємства. Інноваційні рішення в економіці, бізнесі, суспільних комунікаціях та міжнародних відносинах: матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (21 квітня 2022 р.): у 2 т. Т. 1. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2022. С. 275-279.
8. Волкова Н.В., Михайлова О.С., Писаренко С.В. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх фахівців економічного профілю. Матеріали 53-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Сучасні освітні технології та інноваційні методики навчання в підготовці здобувачів вищої освіти: досвід та перспективи» (23-24 лютого 2022 р.). Полтава: ПДАУ, 2022. С.118-120.
9. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.

Інформаційні ресурси

1. Психологічні особливості самоактуалізації особистості. 2020. URL: 862-Article Text-1104-1-10-20200303.pdf
2. Криза професійного становлення особистості. URL: https://studopedia.com.ua/1_52406_krizi-profesijnogo-stanovlennya-osobistosti.html. <http://managment-study.ru/predpriyatiekak-sistema.html>
3. Як ефективно впровадити систему мотивації для персоналу URL: <https://blog.agrokebety.com/yak-efektyv>
4. Як мотивувати людину з урахуванням її темпераменту. URL: <http://gradeup.org.ua/2020/11/30>.
5. Управління та керівництво командами. <https://studfile.net/preview/5288078/page:48>.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва і права
протокол від 15 № 13.01.2025 р.

Додаток до силябусу

**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма здобуття освіти)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти		Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Реферат/ презентація	
Тема 1. Особистість і успішність в бізнесі	10	10	10
Тема 2. Психологічні умови досягнення професійної успішності	10		10
Тема 3. Тімбілдинг та командна робота для професійної успішності	10		10
Тема 4. Ефективне лідерство	10		20
Тема 5. Мистецтво переконання	10	10	10
Тема 6. Управління якістю роботи для професійної успішності	10		10
Тема 7. Сутність та форми ділового партнерства для професійної успішності	10		10
Тема 8. Презентація у бізнесі як інструмент формування спільності бачення партнерів	10		20
Разом	80	20	100

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
9-10	Висока активність на занятті, ініціативність, самостійне прийняття рішень у практичних завданнях. Уміння виявляти, аналізувати та розв'язувати проблему, пропонувати креативні рішення. Інтеграція знань у реальні бізнес-ситуації, відповідальність за прийняті рішення та їх наслідки. Повністю відображає визначені результати навчання.
7-8	Проявляє ініціативу та самостійно виконує більшість завдань, демонструє здатність приймати рішення та відповідати за їх результати. Виявляє підприємницьке мислення, але частково потребує коригування підходів або додаткового обґрунтування. Досягнуто більшу частину запланованих результатів навчання.
5-6	Середня активність, виконання завдань без глибокого аналізу, ініціативність проявляється рідко. Обмежена здатність брати відповідальність за рішення, наявні суттєві неточності або помилки в розв'язанні проблем. Частково забезпечене досягнення запланованих результатів навчання.
0-4	Пасивна участь у заняттях, відсутність ініціативи та самостійності у виконанні завдань. Не демонструє готовності брати відповідальність за результати роботи. Відсутність критичного мислення та підприємливості, що унеможливорює оцінку досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання підготовки реферату/презентації

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
9-10	на високому рівні – здобувач у роботі демонструє глибокий рівень розуміння сутності проблеми, що розглядається, логічність та самостійність у її викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; реферат/презентація містить обґрунтовані висновки; список використаних джерел 5-6 позицій, відповідає діючому стандарту оформлення бібліографії; здобувач при захисті реферату/презентації повністю демонструє засвоєний результат навчання за темою реферату/презентації.
7-8	на середньому рівні – здобувач демонструє розуміння основних положень питання, хоча є певні недоліки в структурі або логіці викладення матеріалу, не завжди глибоко і

	переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у оформленні реферату/презентації; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки, здобувач при захисті реферату не повністю володіє матеріалом щодо результату навчання за темою реферату/презентації.
5-6	на достатньому рівні – робота містить частковий або поверховий аналіз матеріалу, синтез інформації слабкий, структура не повністю логічна, є труднощі з абстрактним мисленням, інформація подається фрагментарно або нелогічно. здобувач демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні; наявні несуттєві помилки під час оформлення реферату/презентації; бібліографічний список нараховує 3-4 джерел містить суттєві помилки
0-4	на низькому рівні – здобувач демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; структура відсутня або хаотична, інформація подана незрозуміло; наявні суттєві помилки; висновки неповні; у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел і він подається не за сучасними правилами, здобувач відмовляється від захисту. що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (заочна форма здобуття освіти)*

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти		Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Контрольна робота	
Тема 1. Особистість і успішність в бізнесі	10*3		30
Тема 2. Психологічні умови досягнення професійної успішності			
Тема 3. Тімблдинг та командна робота для професійної успішності			
Тема 4. Ефективне лідерство			
Тема 5. Мистецтво переконання			
Тема 6. Управління якістю роботи для професійної успішності	10*3		30
Тема 7. Сутність та форми ділового партнерства для професійної успішності			
Тема 8. Презентація у бізнесі як інструмент формування спільності бачення партнерів			
Індивідуальне завдання: контрольна робота		40	40
Разом	60	40	100

* Усі види робіт оцінюються по декільком темам

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
9-10	Висока активність на занятті, ініціативність, самостійне прийняття рішень у практичних завданнях. Уміння виявляти, аналізувати та розв'язувати проблему, пропонувати креативні рішення. Інтеграція знань у реальні бізнес-ситуації, відповідальність за прийняті рішення та їх наслідки. Повністю відображає визначені результати навчання.
7-8	Проявляє ініціативу та самостійно виконує більшість завдань, демонструє здатність приймати рішення та відповідати за їх результати. Виявляє підприємницьке мислення, але частково потребує коригування підходів або додаткового обґрунтування. Досягнуто більшу частину запланованих результатів навчання.
5-6	Середня активність, виконання завдань без глибокого аналізу, ініціативність проявляється рідко. Обмежена здатність брати відповідальність за рішення, наявні суттєві неточності або помилки в розв'язанні проблем. Частково забезпечене досягнення запланованих результатів навчання.
0-4	Пасивна участь у заняттях, відсутність ініціативи та самостійності у виконанні завдань. Не демонструє готовності брати відповідальність за результати роботи. Відсутність критичного мислення та підприємливості, що унеможливило оцінку досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичні питання (3 питання)	9-10	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь демонструє ініціативність, підприємницьке мислення та здатність брати відповідальність за власні рішення. Містить власні приклади, що свідчать про творче застосування матеріалу. Відповідь стилістично та граматично правильна..
	6-8	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі. Продемонстровано здатність брати відповідальність за запропоновані рішення, проявляти ініціативність у формуванні висновків. Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, хоча послідовність подекуди порушена. Відповідь стилістично та граматично правильна.
	3-5	Свідоме відтворення матеріалу з незначними помилками; дещо порушено логічність та послідовність викладу; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь стилістично правильна, містить незначні граматичні помилки.
	0-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками та прогалинами, без прояву ініціативності чи критичного мислення. Відповіді не містять обґрунтувань, судження необґрунтовані. Недостатньо проявляється самостійність мислення та відповідальність за результат. Відповідь містить стилістичні та граматичні помилки.
Максимальна кількість балів	30 балів	
Захист контрольної роботи	9-10	Відповідь глибоко обґрунтована, логічна та послідовна, демонструє високий рівень володіння сучасними технологіями та новітніми рішеннями у сфері електронного бізнесу, приводить актуальні приклади з практики та відповідає на питання з впевненістю, креативністю і підприємницьким підходом.
	6-8	Достатньо обґрунтована відповідь з елементами самостійного аналізу, однак деякі аспекти викладу могли бути більш розгорнутими або деталізованими; відповіді містять приклади, але їх використання не завжди демонструє високий рівень креативності чи ініціативності.
	3-5	Відповідь продемонструвала середній рівень розуміння теми, які частково охоплюють сучасні технології, виклад логічності та послідовності порушено; деякі питання залишаються без достатнього обґрунтування або прикладів.
	0-2	Недостатнє розуміння теми, поверхнева відповідь з незначним обґрунтуванням або його відсутністю, недостатня самостійність аналізу. Відсутнє чітке розуміння сучасних технологій і новітніх рішень, логіка викладу порушена, відповіді не містять актуальних прикладів або демонстрації креативного мислення та підприємливості